

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA PLAVA LAGUNA D.D. ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2021. GODINE

Šarić, Maja

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:279170>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-28**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij Financijski menadžment

Maja Šarić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
PODUZEĆA PLAGA LAGUNA D.D.
ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2021. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij Financijski menadžment

Maja Šarić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
PODUZEĆA PLAGA LAGUNA D.D.
ZA RAZDOBLJE OD 2018. DO 2021. GODINE**

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

JMBAG: 0010234082

e-mail: msaric3@efos.hr

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2023.

Josipa Jurja Strossmayera University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
Undergraduate Study Financial Management

Maja Šarić

**FINANCIAL STATEMENT ANALYSIS OF THE COMPANY
PLAVA LAGUNA D.D. FOR THE PERIOD FROM 2018. TO 2021.**

Završni rad

Osijek, 2023.

IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni (navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Maja Šarić

JMBAG: 0010234082

OIB: 08776395165

e-mail za kontakt: majaasar@gmail.com

Naziv studija: Financijski menadžment

Naslov rada: Analiza financijskih izvještaja poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Mentor/mentorica rada: prof.dr.sc. Domagoj Sajter

U Osijeku, 30. lipnja 2023. godine

Potpis Maja Šarić

SAŽETAK

Analiza financijskih izvještaja najkorištenija je analiza kada je u pitanju stabilnost i uspješnost poslovanja poduzeća. Najpoznatije tehnike ove analize su horizontalna i vertikalna analiza te analiza financijskih pokazatelja, a testiraju se podaci iz temeljnih financijskih izvještaja : bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom tijeku, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti te izvještaju o promjeni kapitala ili glavnice. Horizontalna analiza testira promjenu različitih stavki izvještaja kroz vrijeme te se koristi za predviđanje trendova, a vertikalna analiza prikazuje promjene strukture navedenih izvještaja. Analizom financijskih pokazatelja ili financijskih omjera računaju se koeficijenti čija vrijednost govori o poslovanju tvrtke. Najkorisniji su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, ekonomičnosti, aktivnosti i profitabilnosti

Dioničko društvo Plava laguna, osnovano u Poreču 1957. godine jedan je od najvećih i najuspješnijih hotelskih lanaca diljem Hrvatske, te posjeduju hotele, apartmane i kampove u Rijeci, Poreču i Umagu.

2018. i 2019. godine društvo uspješno posluje, ali nastupanjem pandemije COVID-19 2020. godine njihovo poslovanje stagnira. Turizam je jedna od industrija najviše pogođenih restriktivnim mjerama zaštite od COVID-19. Unatoč provođenju raznih politika u cilju očuvanja stabilnosti i radnih mjesta te smanjenju varijabilnih troškova na minimalne razine, fiksne troškove ne uspijevaju pokriti prihodima te ostvaruju gubitak. Iako se oporavlja, društvo se i dalje ne uspijeva vratiti na razinu prije pandemije.

Ključne riječi: bilanca, račun dobiti i gubitka, horizontalna analiza, vertikalna analiza, financijski pokazatelji poslovanja

SUMMARY

The analysis of financial statements is the most commonly used analysis when it comes to the stability and performance of a company's operations. The most well-known techniques of this analysis are horizontal and vertical analysis, as well as analysis of financial indicators, which test data from fundamental financial statements such as balance sheets, income statements, cash flow statements, statements of comprehensive income, and statements of changes in equity or capital. Horizontal analysis tests the changes in various items of the statements over time and is used to predict trends, while vertical analysis shows changes in the structure of the aforementioned statements. Financial ratio analysis calculates coefficients that indicate the performance of a company. The most useful indicators are liquidity, solvency, efficiency, activity, and profitability.

Plava laguna d.d., founded in Poreč in 1957, is one of the largest and most successful hotel chains in Croatia, owning hotels, apartments, and campsites in Rijeka, Poreč, and Umag. The majority of the company's assets consist of long-term assets in the form of land and buildings, and they generate most of their revenue from business activities.

In 2018. and 2019. the company operated successfully, but with the onset of the COVID-19 pandemic in 2020., their business stagnated. Tourism is one of the industries most affected by restrictive measures to prevent COVID-19. Despite implementing various policies to preserve stability and jobs, as well as reducing variable costs to minimal levels, they were unable to cover their fixed costs with revenues and incurred losses. Despite the easing of measures in 2021, the company is still unable to fully recover to pre-pandemic levels.

Key words: balance sheet, income statement, horizontal analysis, vertical analysis, financial ratios

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Metodologija rada	2
3. Temeljni financijski izvještaji	4
3.1 Bilanca	4
3.1.1 Aktiva	5
3.1.2 Pasiva.....	5
3.2 Račun dobiti i gubitka.....	6
3.3 Izvještaj o novčanom tijeku.....	7
3.4 Izvještaj o sveoubuhvatnoj dobiti	7
3.5 Izvještaj o promjeni kapitala.....	7
3.6 Bilješke uz financijske izvještaje.....	8
4. Prikaz dioničkog društva Plava laguna	9
4.1 Povijest i razvoj poduzeća Plava laguna d.d.....	9
4.2 Poslovanje poduzeća Plava laguna d.d.	10
5. Financijski pokazatelji poslovanja	12
5.1 Bilanca društva Plava laguna.....	12
5.2 Račun dobiti i gubitka društva Plava laguna	21
6. Analiza financijskih omjera	27
6.1 Pokazatelji likvidnosti	27
6.2 Pokazatelji zaduženosti.....	29
6.3 Pokazatelji aktivnosti.....	31
6.4 Pokazatelji ekonomičnosti	34
6.5 Pokazatelji proftabilnosti	36
7. Zaključak.....	39

1. Uvod

Poduzeća se osim po djelatnosti ili industriji mogu međusobno razlikovati po svojim zadanim ciljevima. Nekima je cilj postizanje kontinuiranog rasta, nekima postizanje konkurentske prednosti na tržištu, ili pak zadovoljstvo kupaca i društvena odgovornost. Moguće je da im je cilj rast prihoda ili rast vrijednosti dionica, ali ono što je svima zajedničko je želja za ostvarivanjem maksimalne dobiti.

U potrazi za dobiti poduzeća menadžeri se mogu koristiti s mnogo različitih tehnika, ali sve najbitnije informacije dolaze iz temeljnih financijskih izvještaja koji služe kao temelj za obavljanje analize pokazatelja uspješnosti poslovanja.

Temeljna financijska izvješća su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom tijeku, izvještaj o promjeni glavnice, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti te bilješke u kojima se nalaze računovodstvene politike koje su korištene. Iz podataka koji se nalaze u bilanci i/ili računu dobiti i gubitka računaju se financijski pokazatelji uspješnosti poslovanja, pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti, aktivnosti te ekonomičnosti, kojima menadžeri dobivaju potrebne informacije pri donošenju bitnih odluka.

Cilj ovog završnog rada jest objasniti svrhu temeljnih financijskih izvještaja, analizirati promjene pozicija bilance i računa dobiti i gubitka kroz horizontalnu i vertikalnu analizu te izračunom pokazatelja uspješnosti poslovanja donijeti zaključak o poslovanju jednog od najvećih hotelskih lanaca u Republici Hrvatskoj, dioničkom društvu Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021, te procijeniti njihovo poslovanje u budućnosti.

Posebna će se pažnja posvetiti 2020. godini koja predstavlja početak COVID-19 pandemije, a koja je značajno utjecala na turizam, kako u svijetu tako i u Hrvatskoj. Zbog postavljenih restrikcija u cilju smanjenja broja zaraženih, velik broj ugostiteljskih objekata bio je prisiljen zatvoriti svoja vrata obavljanju djelatnosti. Analiza pokazatelja za 2021. godine dat će jasnu sliku o oporavku poduzeća u odnosu na prethodnu pandemijsku godinu i bit će prikazane procijene za buduća razdoblja.

2. Metodologija rada

Predmet istraživanja ovog rada jest uspješnost poslovanja Društva Plava laguna od 2018. do 2021. godine na temelju analize financijskih izvještaja. U postupku analize korišteni su sekundarni podaci iz konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja objavljenih na službenoj internetskoj stranici Društva. Financijski izvještaji sastavljeni su prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI). Prema navedenim podacima bit će provedena horizontalna i vertikalna analiza, te izračunati pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti, aktivnosti i ekonomičnosti.

Horizontalna analiza služi za procjenu promjena i trendova financijskih podataka tijekom vremena. te prikazuje rast ili smanjenje pozicija bilance i računa dobiti gubitka poput imovine. dobiti. prihoda i troškova tijekom zadanih godina. Vertikalna analiza prikazuje strukturu financijskih izvještaja. Prema tome. vertikalnom se analizom u bilanci stanja prikazuje omjer dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi. te dugoročnih i kratkoročnih obveza te kapitala u pasivi. a u računu dobiti i gubitka omjer prihoda i rashoda.

Prilikom izrade horizontalne i vertikalne analize napravljene su sljedeće modifikacije financijskih izvještaja u cilju lakšeg i jednostavnijeg snalaženja:

- ❖ Pozicije bilance i računa dobiti i gubitka koje imaju vrijednost 0 izbačeni su iz tablica,
- ❖ Pozicija „rezerve fer vrijednosti“ u bilanci podrazumijeva „fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju“,
- ❖ Pozicija „vrijednosna usklađenja“ u računu dobiti i gubitka podrazumijeva vrijednosna usklađenja „kratkotrajne imovine osim financijske imovine“,
- ❖ U račun dobiti i gubitka dodane su stavke neto rashoda i prihoda,
- ❖ U računu dobiti i gubitka prihodi i rashodi od financijskih aktivnosti nisu kategorizirani na zasebne aktivnosti zbog malih vrijednosti,
- ❖ Iako u objavljenim računima dobiti i gubitka nisu prikazani rashodi i prihodi od izvanrednih aktivnosti, u tablicama su vidljivi jer predstavljaju temeljnu podijelu aktivnosti u računu dobiti i gubitka, te imaju vrijednost 0,
- ❖ U horizontalnoj i vertikalnoj analizi računa dobiti i gubitka pozicije nisu kategorizirane po aktivnostima već приходima i rashodima.

Financijski izvještaji društva u kojima su iznosi originalno objavljeni u kunama, preračunati su u eure po fiksnom tečaju od 1 euro = 7,5345 kuna.

Cilj ovog istraživanja je odrediti koliko uspješno posluje Plava laguna d.d. tijekom "normalnog" stanja tržišta ali i tijekom recesije uzrokovane globalnom pandemijom.

3. Temeljni financijski izvještaji

Temeljni financijski izvještaji su izvještaji koja poduzeća sastavljaju na kraju obračunskog razdoblja a koja služe za utvrđivanje trendova ili procjenu budućeg razdoblja. „Analiza financijskih izvještaja je proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje“ (Žager. 1999:156). Analizom tih izvještaja menadžeri dolaze do računovodstvenih podataka koji im služe pri donošenju odluka. Mišljenje je Mesarić da analiza financijskih izvještaja teži „pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, prije svega to su uspješnost i sigurnost poslovanja“ (Mesarić. 2009:2)

Prema Zakonu o računovodstvu (2023:NN120/16) postoji pet temeljnih godišnjih financijskih izvještaja i bilješke:

- ❖ Izvještaj o financijskom položaju (bilanca).
- ❖ Račun dobiti i gubitka.
- ❖ Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.
- ❖ Izvještaj o novčanim tokovima.
- ❖ Izvještaj o promjeni kapitala.
- ❖ Bilješke uz financijske izvještaje.

U narednim potpoglavljima bit će objašnjeni najbitniji financijski izvještaji te njihov značaj.

3.1 Bilanca

Bilanca je najpoznatije financijsko izvješće. Prema autorima Bolfek, Stanić i Tokić „Bilanca je prikaz stanja imovine i obveza trgovačkog društva na određeni dan“ (Bolfek, Stanić, Tokić, 2011:77). Dakle, ona se sastoji od aktive koja predstavlja svu imovinu kojom poduzeće

raspolaže, te pasive koja se sastoji od svih obveza te kapitala, tj. izvora te imovine. Temeljno načelo bilance je tzv. "bilančna ravnoteža". Prema ovom načelu, aktiva, odnosno imovina mora biti jednaka pasivi, odnosno obvezama i kapitalu. Prema bilančnoj ravnoteži sve se bilančne promjene knjiže po načelu dvojnog knjigovodstva – određena imovina, na primjer zemljište, nalazi se u aktivi na lijevoj strani, te ono "duguje", a s druge strane to zemljište također predstavlja i izvor poput obveze (npr. ako je kupljeno iz kredita) ili kapitala (npr. ako je uneseno u temeljni kapital ili kupljeno vlastitim sredstvima), pa se u pasivi prikazuje na desnoj strani te ono "potražuje" (Addiko Bank. 2023). Nadalje, bit će detaljnije objašnjene strukture aktive i pasive s ciljem boljeg razumijevanja sadržaja rada.

3.1.1 Aktiva

Aktiva predstavlja imovinu poduzeća. Osnovna podjela imovine je dugotrajna i kratkotrajna (Bolfek, Stanić, Tokić, 2011:78.79). Dugotrajna se imovina može dalje podijeliti na nematerijalnu, materijalnu, financijsku imovinu te potraživanja, dok se kratkotrajna dijeli na zalihe (sirovina i materijala, rezervnih dijelova, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i trgovačke robe), potraživanja, financijsku imovinu te novac u banci i blagajni. Glavna je razlika dugotrajne i kratkotrajne imovine u roku upotrebe – za dugotrajnu imovinu je duži od jedne godine, dok se za kratkotrajnu očekuje da će se obrnuti u roku jedne godine.

3.1.2 Pasiva

Pasiva označava izvor imovine, te je ona protuteža aktivi. Kako je već ranije objašnjeno, svaka stavka u aktivi mora imati svoju protustavku u pasivi kako bi se uspostavila bilančna ravnoteža. Pasiva se sastoji od kapitala i obveza. „Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine poduzetnika i predstavlja ostatak imovine nakon podmirivanja obveza. Kapital se u pasivi bilance detaljnije raščlanjuje i to na: upisani kapital, kapitalne rezerve, rezerve, revalorizacijske rezerve, zadržanu dobit ili preneseni gubitak i dobit ili gubitak tekuće godine“ (Hrvatski standard financijskog izvještavanja. 2008). Zakonom o trgovačkim društvima je propisan iznos minimalnog temeljnog kapitala koji se unosi u društvo pri otvaranju, te iznosi 25.000.00 eura

za dioničko društvo, 2.500.00 eura za društvo s ograničenom odgovornošću, te 1.00 euro za jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću (2023: NN 114/22. NN40/19). Prema Hrvatskom standardu financijskog izvještavanja obveze su dužnost ili odgovornost poduzetnika proizašlih iz prošlih transakcija da plati vjerovnicima. Obveze mogu biti dugoročne – one koje imaju rok dospijeca duži od godinu dana, npr. dugoročni kredit u banci, te kratkoročni – oni kojima je rok dospijeca kraći od jedne godine. To su na primjer, obveze prema državi, tj. porezi, prema dobavljačima, zaposlenicima, kratkoročni krediti prema bankama i sl.

3.2 Račun dobiti i gubitka

Mnogi smatraju da je račun dobiti i gubitka najbitniji financijski izvještaj. Glavni razlog tom mišljenju nalazi se upravo u osnovnom cilju svih poduzetnika – ostvarivanje dobiti. Račun dobiti i gubitka donosi u odnos prihode i rashode, te pokazuje ostvaruje li poduzeće dobit, ili je poslovalo s gubitkom. Najjednostavnija definicija ovog pojma glasi „Račun dobiti i gubitka drugi je financijski izvještaj i služi za praćenje rashoda i prihoda poslovanja te rezultata u određenu razdoblju“ (Addiko Bank: 2023). Kako je navedeno u definiciji, račun dobiti i gubitka sastavlja se za određeno razdoblje, najčešće za jednu godinu, ali je moguće i na kraju svakog poslovnog razdoblja – mjesečno, kvartalno ili polugodišnje, za razliku od bilance, koja se sastavlja na određeni dan.

Prihod je priljev novca ili novčanih ekvivalenata neke institucije zbog obavljanja svoje gospodarske djelatnosti (Hrvatska enciklopedija: 2023). Prema toj definiciji, jasno je da su rashodi suprotno od prihoda – odljev novca ili novčanih ekvivalenata institucije radi obavljanja gospodarske djelatnosti.

Prihodi i rashodi mogu se podijeliti u dvije kategorije – prihodi i rashodi nastali poslovnim aktivnostima, te prihodi i rashodi nastali financijskim aktivnostima. Poslovne aktivnosti uključuju redovito poslovanje tvrtke – prodaja proizvoda i usluga, plaćanje zaposlenika, plaćanje dobavljača, nabava sirovina i slično, dok financijske aktivnosti mogu biti prihodi ili rashodi od kamata, tečajnih razlika i sl.

Nakon zbrajanja prihoda i rashoda, obzirom na to da rashodi imaju negativan predznak, dobiva se rezultat poslovanja. Ako su prihodi veći od rashoda poduzeće jest ostvarilo dobit – bruto dobit na

koju se obračunava porez na dobit, a ako su rashodi veći od prihoda, poduzeće je ostvarilo gubitak koji se prenosi u sljedeće razdoblje.

3.3 Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanom tijeku je treće financijsko izvješće, u kojemu je prikazano kretanje novca u određenom razdoblju (Addiko Bank: 2023). Sastavlja se na temelju primitaka i izdataka koji su prikazani na bankovnom računu (najčešće Žiro-račun) poduzeća, a kategorizirani su u poslovne, financijske i investicijske aktivnosti.

Računovodstveno gledano, novčani tijek se računa tako da se zbroji početno stanje (stanje na početku obračunskog razdoblja) i svi priljevi novca, nebitno o vrsti aktivnosti, te oduzmu svi izdatci – rezultat bi trebao biti jednak količini novca koji se trenutno nalazi na računu.

3.4 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Ovaj izvještaj sastavljaju ona poduzeća koja ostale financijske izvještaje sastavljaju u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, tj. velika i srednja poduzeća.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti „prikazuje promjene u kapitalu i rezervama koje ne ulaze u račun dobiti i gubitka, a nisu rezultat uplata ili isplata kapitala vlasnicima“ (FinInfo.hr :2023). Promjene u kapitalu i rezervama mogu nastati zbog revalorizacijskih rezervi, tečajnih razlika i sl.

3.5 Izvještaj o promjeni kapitala

Izvještaj o promjeni kapitala ili glavnice je izvještaj u kojemu su prikazane promjene u vlasničkom kapitalu između dva obračunska razdoblja. Ono sadrži promjene na stavkama upisanog kapitala, kapitalnih rezervi, rezervi iz dobiti, zadržane dobiti ili prenesenog gubitka, dobit ili gubitak tekuće godine, revalorizacija imovine i dr.

3.6 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilanca, račun dobiti i gubitka, te izvještaji o novčanom tijeku, sveobuhvatnoj dobiti i promjeni kapitala pet su temeljnih financijskih izvještaja, no pored njih stoji i dodatni izvještaj, tj. bilješke uz financijske izvještaje.

Bilješke sadrže „sve one informacije koje se direktno ne vide iz temeljnih izvještaja, a nužne su za njihovo razumijevanje i ocjenu poslovanja“ (Žager, 2016: 68).

4. Prikaz dioničkog društva Plava laguna

Plava laguna dioničko je društvo za ugostiteljstvo i turizam. Sjedište Društva je u Poreču, a upisana je u registar trgovačkog suda u Pazinu. Temeljni kapital društva iznosi 1.444.530.057,18 kuna (191.722.086,00 eura) i uplaćen je u cijelosti.

U Statutu se navodi (Statut trgovačkog društva Plava laguna d.d. Poreč: 2023) da je temeljni kapital podijeljen na redovne i povlaštene dionice koje glase na ime, izdane u nematerijaliziranom obliku te su slobodno prenosive. Izdano je 2.197.772 redovnih dionica bez nominalnog iznosa te 420.000 povlaštenih dionica nominalnog iznosa 250.00 kuna ili 33,18 eura. Adriatic Investment Group posjeduje 84.24% redovnih te 100% povlaštenih dionica, dok su ostatak redovnih dionica kupile banke kao što su OTP Banka d.d., Erste & Steiermarkische Bank d.d., Zagrebačka Banka d.d., Raiffeisen Bank d.d u iznosu 8.5% te ostali mali dioničari u iznosu 7.27% (Plava laguna d.d.: 2023.)

4.1 Povijest i razvoj poduzeća Plava laguna d.d.

Prema podacima sa službene internetske stranice Društva, trgovačko društvo Plava laguna d.d. osnovano je 1957. godine pod nazivom Laguna Poreč, kao poduzeće za ugostiteljstvo i turizam. Laguna Poreč bilo je jedno od prvih većih poduzeća u Hrvatskoj koja su pružali ovakvu vrstu usluga.

Početkom privatizacije 1991. godine, te stupanjem Zakona o pretvorbi društvenih poduzeća potaklo je Lagunu Poreč da se 3.9.1992. godine iz poduzeća pretvori u dioničko društvo, te 26.1.1993. napokon službeno registrira u Privredni registar. Tri godine kasnije, u veljači 1996. godine, po snazi novouvedenog Zakona o trgovačkim društvima, Laguna Poreč upisuje se u sudski registar Trgovačkog suda u Rijeci kao Plava laguna d.d.

2001. godine akvizicijom je Plava laguna d.d. postala vlasnik 89.4% dionica društva Hoteli Croatia d.d. u Cavtatu, nedaleko od Dubrovnika, kao i 90.48% dionica društva Adriatic d.d. u Poreču.

Godinu dana kasnije Adriatic d.d. pripojen je Plavoj Laguni. a 2003. je povećan vlasnički udio društva Hotela Croatia na 92.28%.

Nakon stanke od desetljeća, 1.1.2013. godine Plava laguna d.d. nastavlja s proširenjem svog portfelja pripajanjem društva Hotel Bonavia d.d. u Rijeci, te godinu dana kasnije također u potpunosti pripojeno društvo Hoteli Croatia d.d čime su proširili svoje djelovanje na područje Dubrovnika.

Krajem 2014. godine Zagrebačka Banka d.d. prodala je Plavoj Laguni d.d. 4.349.400 redovitih dionica trgovačkog društva Istraturist Umag d.d., čime je stekla 93.04% vlasništva navedenog društva, Smatra se da je ovo bila prekretnica za Plavu Lagunu jer su značajno povećali svoj kapacitet – za čak 42 tisuće kreveta. Istraturist Umag d.d. u potpunosti je pripojen Plavoj Laguni 1.1.2018. godine (Plava laguna d.d.: 2023).

4.2 Poslovanje poduzeća Plava laguna d.d.

Plava laguna d.d. jedan je od najuspješnijih hotelskih lanaca u Hrvatskoj. Njihova ponuda sastoji se od četiri resorta, 25 hotela te 13 apartmana u Rijeci, Poreču i Umagu.

Sve njihove nekretnine nalaze se u blizini mora, što gostima pruža velik izbor aktivnosti. Plava laguna d.d. fokus stavlja na zabavu za sve uzraste – bazeni, lokalni specijaliteti, "aqua" parkovi, paragliding i sl. Također imaju bogatu ponudu sportskih aktivnosti, kao što su vožnja biciklom, tenis, boćanje, odbojka na pijesku i drugo.

U šest svojih hotela nude iznajmljivanje velikih sala za sve vrste konferencija, sportskih događaja, kongresa, team building-a, te drugih privatnih i poslovnih okupljanja, najveći od kojih može ugostiti do 450 gostiju.

U statutu društva navedene su sljedeće djelatnosti kao predmet poslovanja:

- ❖ „Instalacijski radovi
- ❖ Završni građevinski radovi

- ❖ Trgovina na veliko i posredovanje u trgovini, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
- ❖ Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavaonicama
- ❖ Prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu
- ❖ Ostali prijevoz putnika cestom
- ❖ Djelatnost putničkih agencija i turoperatora
- ❖ Kurirske usluge
- ❖ Promidžba (reklama i propaganda)
- ❖ Hoteli i restorani
- ❖ Vodeni prijevoz
- ❖ Poslovanje nekretninama
- ❖ "Rekreacijske, kulturne i sportske djelatnosti" (Statut trgovačkog društva Plava laguna d.d. Poreč: 2023)

5. Financijska izvješća

Svrha financijskih izvještaja nije samo imati pristup potrebnim informacijama. nego znati ih interpretirati. Najbitnije tehnike analize tih izvještaja su horizontalna i vertikalna analiza te analiza financijskim omjerima.

Bolfek i dr. (n.d: 158) horizontalnu analizu objašnjava kao „usporedba brojčanih pokazatelja iz izvještaja dobivenih na kraju poslovne godine. Time se omogućava usporedba tijekom određenog razdoblja.“ Glavna stavka horizontalne analize jest vrijeme, te ona služi za praćenje te predviđanje financijskih trendova.

Vertikalnom analizom dolazi se do strukture bilance i računa dobiti i gubitka, tj. postotnih udjela pozicija navedenih izvještaja, npr. koliki je udio dugotrajne ili kratkotrajne imovine u bilanci ili koliki je udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima računa dobiti i gubitka.

U budućim poglavljima prikazana je analiza financijskih izvještaja društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021. godine.

5.1 Bilanca društva Plava laguna

Tablica 1. prikazuje bilancu društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021. godine

Tablica 1. Bilanca poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

U milijunima eura

AKTIVA	2021.	2020.	2019.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	343,0	362,1	365,3	377,3
Nematerijalna imovina	5,3	5,7	5,6	2,7
Koncesije, patent, licencije, softver	3,7	4,0	3,8	0,8
Goodwill	1,6	1,6	1,6	1,6
Ostala nematerialna roba	0,0	0,0	0,1	0,1
Materijalna imovina	304,2	320,1	329,9	340,8

Zemljište	38,5	37,3	37,3	36,6
Građevinski objekti	243,8	259,7	267,7	276,5
Postrojenja i oprema	3,6	4,2	5,4	5,2
Alati, pogonski inventar i transp. Imovina	6,6	7,7	8,9	10,1
Materijalna imovina u pripremi	2,5	1,1	1,5	3,1
Ostala materijalna imovina	5,6	6,2	6,2	6,2
Ulaganje u nekretnine	3,6	3,8	2,9	3,2
Financijska imovina	27,7	27,9	27,1	26,8
Ulaganja u udjele poduzetnika unutar grupe	25,4	25,4	25,4	25,4
Ulaganja u udjele društva s interesom	2,0	1,6	1,7	1,
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,4	0,9	0,0	0,0
Odgođena porezna imovina	5,6	8,5	2,8	7,0
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	99,4	69,8	77,5	30,4
Zalihe	0,5	0,5	0,5	0,5
Sirovine i materijali	0,5	0,4	0,5	0,5
Trgovačka roba	0,0	0,0	0,0	0,0
Potraživanja	2,9	4,0	2,1	5,8
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	0,1	0,0	0,4	0,5
Potraživanja od kupaca	0,3	0,3	0,4	0,5
Potraživanja od zaposlenika	0,0	0,0	0,0	0,0
Potraživanja od države i drugih institucija	0,9	2,1	1,3	4,5
Ostala potraživanja	1,7	1,5	0,0	0,3
Financijska imovina	13,5	0,5	0,0	0,1
Dani zajmovi, depoziti i slično	13,5	0,5	0,0	0,1
Novac I novčani ekvivalenti	82,4	64,8	74,7	23,9
UKUPNO AKTIVA	442,2	431,9	442,8	407,7
Izvanbilančni zapisi	0,0	0,0	0,0	0,0

PASIVA	2021.	2020.	2019.	2018.
KAPITAL I REZERVE	313,8	294,1	306,3	290,7
Temeljni kapital	191,8	191,8	191,8	191,8
Rezerve iz dobiti	16,1	16,1	16,8	16,1
Zakonske rezerve	7,0	7,0	7,0	7,0
Ostale rezerve	9,0	9,0	9,0	9,0
Rezerve fer vrijednosti i ostalo	0,9	0,5	0,7	0,4
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	85,9	97,8	70,6	34,8
Zadržana dobit	85,9	97,8	70,6	34,8
Preneseni gubitak	0,0	0,0	0,0	0,0
Dobit ili gubitak poslovne godine	19,2	-11,9	27,3	47,8

Dobit poslovne godine	19,2	0,0	27,3	47,8
Gubitak poslovne godine	0,0	11,9	0,0	0,0
Rezerviranja	1,7	1,5	1,6	1,5
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i sl.	0,9	0,9	0,8	0,8
Rezerviranja za sudske sporove	0,8	0,5	0,8	0,7
DUGOROČNE OBVEZE	76,1	98,5	97,3	79,6
Obveze za zajmove, depozite isl.	0,0	0,8	0,9	1,2
Obveze prema bankama	71,7	93,0	92,0	77,1
Ostale dugoročne obveze	2,9	3,2	3,1	0,0
Odgodena porezna obveza	1,3	1,3	1,5	1,5
KRATKOROČNE OBVEZE	51,0	37,8	37,7	35,8
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0,0	0,0	0,0	0,0
Obveze za zajmove, depozite i sl.	0,4	0,0	0,0	0,0
Obveze prema bankama	21,5	17,4	15,3	11,8
Obveze za predujmove	2,3	2,8	2,9	2,9
Obveze prema dobavljačima	7,4	2,5	3,2	5,4
Obveze prema zaposlenicima	3,2	2,3	3,7	3,7
Obveze za poreze, doprinose i sl.	2,5	1,3	2,7	2,8
Obveze s osnove udjela u rezultatu	0,9	0,9	0,7	0,7
Ostale kratkoročne obveze	12,6	10,5	9,0	8,4
UKUPNO PASIVA	442,2	431,9	442,8	407,7
Izvanbilančni zapisi	0,0	0,0	0,0	0,0

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Ukupna imovina društva Plava laguna 2018. godine iznosi 407,7 milijuna eura, od čega je čak 92,53% dugotrajna te 7,47% kratkotrajna imovina. Dugotrajna se imovina većinom sastoji od materijalne imovine, 83,60%. Najveći udio dugotrajne materijalne imovine otpada na zemljišta i građevinske objekte, što nije iznenađujuće uzme li se u obzir djelatnost poduzeća, tj. da posjeduju četiri resorta, 25 hotela te 13 apartmana, i to u vrijednosti od dvije milijarde kuna. U ostalu dugotrajnu materijalnu imovinu spadaju postrojenja, oprema, alati, transportna imovina te ostala materijalna imovina. Vrijednost kratkotrajne imovine za 2018. godinu iznosi 30,4 milijuna eura, od kojih je 23,9 milijuna stavke novac i novčani ekvivalenti.

Strukturu pasive za 2018. godinu čine kapital i rezerve u iznosu od 290,7 milijuna eura ili 71.30%, dugoročne obveze u iznosu 79,6 milijuna eura ili 19,54% te kratkoročne obveze u iznosu 35,8 milijuna ili 8,80% ukupne pasive. Činjenica da kapital i rezerve čine 71% pasive a kratkoročne i dugoročne obveze samo 29%, govori da se društvo većim dijelom financira iz vlastitih izvora.

Najveće stavke pasive su temeljni kapital koji iznosi 47,02% ukupne pasive, te dugoročne i kratkoročne obveze prema bankama, 18,91% i 2,91% respektivno, tj. imaju 21,82% stranog financiranja. Ovaj podatak govori o eksternom financiranju putem bankarskih kratkoročnih i dugoročnih kredita. Dobit poslovne godine iznosi 47,8 milijuna eura.

Ukupna imovina Društva u 2019. godini bilježi rast za 8,60%, tj. sa 407,7 na 442,8 milijuna eura. Unatoč povećanju dugotrajne nematerijalne imovine za 114,84%, ukupna dugotrajna imovina pala je za 3,18%. Stavke dugotrajne imovine koje u 2019. godini bilježe najznačajniji postotni pad su ostala nematerijalna roba u iznosu 29,78%, alati, pogonski inventar i transportna imovina u iznosu 11,89%, materijalna imovina u pripremi za čak 50,93% te dani zajmovi, depoziti i slično u iznosu 57,51%. Potrebno je naglasiti da postoje stavke koje imaju značajno veću vrijednost te unatoč manjoj postotnoj promijeni nose veću vrijednosnu promjenu. Primjer takve stavke su građevinski objekti koji bilježe pad od 3,16%, no to predstavljaju smanjenje od 8,8 milijuna eura, dok stavka dani zajmovi, depoziti i slično koja ima najveće postotno smanjenje od 57,51% predstavlja tek 1,6 tisuća eura. Porast stavke zemljišta za 1,60% predstavljaju razne građevinske radove u hotelima i kampovima društva. Ukupna kratkotrajna imovina povećala se za čak 154,56%. Dok su potraživanja i financijska imovina pali za 63,14% i 98,44%, respektivno, novac i novčani ekvivalenti narasli su za 212,87%, tj. 50,8 milijuna eura.

Isto kao i aktiva, pasiva se također povećala za 8,60%. Kapital i rezerve porasli su 5,36% tj. 15,6 milijuna eura – najveći doprinos ovom porastu pripada zadržanoj dobiti koja se povećala s 34,8 na 70,6 milijuna eura, tj. za 103,31%. Dugoročne obveze rastu za 22,06% ili za 17,7 milijuna eura, dok kratkoročne obveze rastu 4,98% ili 1,9 milijuna eura.

Struktura bilance 2019. godine nije se značajno promijenila. Strukturu imovine čini 82,49% dugotrajna te 17,51% kratkotrajna imovina – najznačajnija razlika je u povećanju novca i novčanih ekvivalenata koja je povećala udio kratkotrajne imovine u strukturi ukupne imovine za otprilike 10%. Struktura pasive nije imala tako značajne promijene u kapitalu te dugoročnim i kratkoročnim obvezama te su sve promjene zanemarive.

Ukupna imovina 2020. godine iznosi 431,9 milijuna eura, što je 2,47% manje od prijašnje godine. Isto kao i 2019. godine, glavni izvor smanjenja aktive jest smanjenje vrijednosti dugotrajne materijalne imovine, preciznije građevinskih objekata i to za 8 milijuna eura ili 3%. Uz činjenicu da je stavka zemljište ostala nepromijenjena dok se vrijednost građevinskih objekata smanjivala

otprilike jednako iz razdoblja u razdoblje moguće je zaključiti da je izvor ovog smanjena amortizacija. Od kratkotajne imovine zalihe su pale za 18,10%, dok su potraživanja porasla za 85,28%. Novac i novčani ekvivalenti koji su u prošlom razdoblju bilježili najveći rast, sada su pali za 13,32% te sada iznose 64,8 milijuna eura.

U pasivi 2020. godine kapital i rezerve padaju sa 306,3 na 294,1 milijuna eura, tj. 3,96%, ili 12,2 milijuna eura. Od navedenog razdoblja od 2018. do 2021. godine, samo ova godina bilježi gubitak poslovne godine i to u iznosu od 11,9 milijuna eura, što je ujedno i glavni izvor pada stavke kapital i rezerve. Ostale stavke pasive neznajno su rasle. Struktura bilance ostaje omjerno ista kao i prethodne godina.

Ukupna imovina 2021. godine iznosi 442,2 milijuna eura, te bilježi rast od 2,41% od prethodnog obračunskog razdoblja. Dugotrajna imovina koja čini 77,53% ukupne imovine smanjila se za 5,30% tj. za 19,1 milijuna eura. Pad vrijednosti dugotrajne nematerijalne imovine iznosi 5,28% ili 0,4 milijuna eura. Vrijednost građevinskih objekata smanjila se za 6,14% ili 15,9 milijuna eura, a postrojenja i oprema također pod obračunom amortizacije gube 15,37% vrijednosti ili 0,6 milijuna eura. Zemljištima u vlasništvu Plave lagune d.d. raste knjigovodstvena vrijednost za 3,33% ili 1,2 milijuna eura zbog povoljnog tržišta nekretninama.

Kratkotrajna imovina koja čini 22,47% ukupne imovine povećala se za 42,38% ili za 29,6 milijuna eura. Stavka koja najviše doprinosi ovom rastu jest dani zajmovi depoziti i slično koji u ovoj godini iznose 13,5 milijuna eura, tj imaju porast u odnosu na prethodno razdoblje za 2624,17% ili 13 milijuna eura. Također, novac i novčani ekvivalenti povećali su se za 27% ili 17,6 milijuna kuna te sada iznose 82,4 milijuna kuna. Ove promijene značajno utječu na strukturu ukupne imovine, te 2021. godine društvo Plava laguna ima najveći udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini od navedenog razdoblja od 2018. do 2021.

Za pozicije pasive vrijedi sljedeće: kapital i rezerve rasle su za 6,66%, dugoročne obveze pale su za 22,90% a kratkoročne obveze rasle za 34,78%. Najveći utjecaj na rast kapitala i rezervi imala je stavka dobit poslovne godine koja je iznosila 19,2 milijuna eura. Gubitak ostvaren u 2020. godini prenesen je na 2021. godinu te u potpunosti isplaćen. Od dugoročnih obveza najviše su se smanjile obveze prema bankama i to za 23,07% ili 21,3 milijuna eura. Od kratkoročnih obveza najviše su rasle obveze prema dobavljačima, za 189,82% ili 4,9 milijuna eura. Strukturu pasive čine kapital i

rezerve u iznosu 70,94%, dugoročne obveze 17,16% i kratkoročne obveze 11,51%, dok je najveća stavka pasive temeljni kapital koji zauzima 43,35% vrijednosti pasive.

U tablici 2. prikazane su godišnje stope promjena stavki bilance društva Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021. godine, tj. horizontalna analiza.

Tablica 2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

u postotcima

AKTIVA	2021./2020.	2020./2019.	2019./2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	-5.30	-0.88	-3,18
Nematerijalna imovina	-5.28	1.56	114,84
Koncesije, patenti, licencije, softver	-6.66	3.28	376.93
Goodwill	0.00	0.00	0,00
Ostala nematerijalna roba	-61.21	-39.43	-29,78
Materijalna imovina	-4.95	-2.97	-3,22
Zemljište	3.33	0.00	1,60
Građevinski objekti	-6.14	-3.00	-3.16
Postrojenja i oprema	-15.37	-21.06	4,99
Alati, pogonski inventar i transp. imovina	-13.01	-13.72	-11,89
Materijalna imovina u pripremi	120.22	-24.54	-50,93
Ostala materijalna imovina	-10.62	0.15	0.57
Ulaganje u nekretnine	-5.22	32.75	-10.96
Financijska imovina	-0.29	2.79	1.01
Ulaganja u udjele poduzetnika unutar grupe	0.00	0.00	0.00
Ulaganja u udjele društva s interesom	25.27	-8.21	18.50
Dani zajmovi, depoziti i slično	-53.76	73286.93	-57.51
Odgođena porezna imovina	-34.59	208.54	-60.81
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	42.38	-9.97	154.56
Zalihe	15.86	-18.10	0.20
Sirovine i materijali	15.26	-18.09	0.06
Trgovačka roba	27.10	-18.42	2.87
Potraživanja	-27.25	85.28	-63.14
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	1376.27	-97.80	-23.10
Potraživanja od kupaca	-20.25	-30.82	-15.06
Potraživanja od zaposlenika	84.56	-89.34	58.76

Potraživanja od države i drugih institucija	-59.18	64.39	-70.99
Ostala potraživanja	9.24	8105.52	-93.71
Financijska imovina	2624.17	31536.58	-98.44
Dani zajmovi, depoziti i slično	2624.17	31536.58	-98.44
Novac I novčani ekvivalenti	27.16	-13.32	212.87
UKUPNO AKTIVA	2.41	-2.47	8.60

PASIVA	2021./2020.	2020./2019.	2019./2018.
KAPITAL I REZERVE	6.66	-3.96	5.36
Temeljni kapital	0.00	0.00	0.00
Rezerve iz dobiti	0.09	-0.27	-0.04
Zakonske rezerve	0.00	0.00	0.00
Ostale rezerve	0.15	-0.49	-0.06
Rezerve fer vrijednosti i ostalo	61.83	-17.95	51.83
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-12.24	38.63	103.31
Zadržana dobit	-12.24	38.63	103.31
Preneseni gubitak			
Dobit ili gubitak poslovne godine	-261.08	-143.83	-42.91
Rezerviranja	14.14	-7.23	9.80
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i sl.	-2.70	9.27	-2.99
Rezerviranja za sudske sporove	39.97	-24.68	27.59
DUGOROČNE OBVEZE	-22.90	1.24	22.06
Obveze za zajmove, depozite isl.	-100.00	-7.60	-22.97
Obveze prema bankama	-23.07	1.27	19.19
Ostale dugoročne obveze	-8.56	6.03	
Odgođena porezna obveza	1.45	-5.65	-0.33
KRATKOROČNE OBVEZE	34.78	0.27	4.98
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	26.60	-15.58	-53.37
Obveze prema bankama	24.38	13.48	28.77
Obveze za predujmove	-22.14	-4.40	2.04
Obveze prema dobavljačima	189.82	-19.49	-41.66
Obveze prema zaposlenicima	41.43	-40.07	-1.10
Obveze za poreze, doprinose i sl.	79.70	-48.94	-4.06
Obveze s osnove udjela u rezultatu	0.00	28.75	-0.03
Ostale kratkoročne obveze	20.58	15.47	9.36
UKUPNO PASIVA	2.41	-2.47	8.60

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

U tablici 3. prikazana je struktura bilance, odnosno postotni udjeli imovine, kapitala i obveza u aktivi i pasivi društva Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021. godine.

Tablica 3. Vertikalna analiza bilance poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

u postocima

AKTIVA	2021.	2020.	2019.	2018.
DUGOTRAJNA IMOVINA	77.53	83.84	82.49	92.53
Nematerijalna imovina	1.21	1.31	1.26	0.64
Koncesije, patenti, licencije, softver	0.83	0.92	0.86	0.20
Goodwill	0.37	0.38	0.37	0.41
Ostala nematerijalna roba	0.01	0.01	0.02	0.03
Materijalna imovina	68.79	74.12	74.50	83.60
Zemljište	8.71	8.63	8.42	9.00
Građevinski objekti	55.11	60.13	60.46	67.80
Postrojenja i oprema	0.82	0.99	1.22	1.26
Alati, pogonski inventar i transp. imovina	1.51	1.77	2.01	2.47
Materijalna imovina u pripremi	0.56	0.26	0.34	0.75
Ostala materijalna imovina	1.27	1.45	1.41	1.53
Ulaganje u nekretnine	0.81	0.88	0.64	0.79
Financijska imovina	6.27	6.44	6.11	6.57
Ulaganja u udjele poduzetnika unutar grupe	5.73	5.87	5.72	6.21
Ulaganja u udjele društva s interesom	0.45	0.37	0.39	0.36
Dani zajmovi, depoziti i slično	0.09	0.21	0.00	0.00
Odgođena porezna imovina	1.26	1.97	0.62	1.72
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	22.47	16.16	17.51	7.47
Zalihe	0.13	0.11	0.13	0.15
Sirovine i materijali	0.12	0.11	0.13	0.14
Trgovačka roba	0.01	0.01	0.01	0.01
Potraživanja	0.66	0.93	0.49	1.44
Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	0.03	0.00	0.09	0.12
Potraživanja od kupaca	0.05	0.07	0.10	0.12
Potraživanja od zaposlenika	0.00	0.00	0.00	0.00
Potraživanja od države i drugih institucija	0.20	0.50	0.30	1.12
Ostala potraživanja	0.38	0.35	0.00	0.07
Financijska imovina	3.05	0.11	0.00	0.02
Dani zajmovi, depoziti i slično	3.05	0.11	0.00	0.02

Novac I novčani ekvivalenti	18.63	15.01	16.88	5.86
UKUPNO AKTIVA	100.00	100.00	100.00	100.00
Izvanbilančni zapisi	0.00	0.00	0.00	0.00

PASIVA	2021.	2020.	2019.	2018.
KAPITAL I REZERVE	70.94	68.12	69.17	71.30
Temeljni kapital	43.35	44.39	43.30	47.02
Rezerve iz dobiti	3.63	3.71	3.63	3.94
Zakonske rezerve	1.59	1.63	1.59	1.73
Ostale rezerve	2.04	2.08	2.04	2.22
Rezerve fer vrijednosti i ostalo	0.20	0.12	0.15	0.11
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	19.42	22.66	15.94	8.51
Zadržana dobit	19.42	22.66	15.94	8.51
Preneseni gubitak	0.00	0.00	0.00	0.00
Dobit ili gubitak poslovne godine	4.36	-2.77	6.16	11.72
Dobit poslovne godine	4.36	0.00	6.16	11.72
Gubitak poslovne godine	0.00	2.77	0.00	0.00
Rezerviranja	0.38	0.34	0.36	0.36
Rezerviranja za mirovine, otpremnine i sl.	0.20	0.21	0.18	0.21
Rezerviranja za sudske sporove	0.18	0.14	0.17	0.15
DUGOROČNE OBVEZE	17.16	22.79	21.96	19.54
Obveze za zajmove, depozite i sl.	0.00	0.19	0.20	0.28
Obveze prema bankama	16.19	21.55	20.76	18.91
Ostale dugoročne obveze	0.67	0.75	0.69	0.00
Odgodena porezna obveza	0.30	0.31	0.32	0.35
KRATKOROČNE OBVEZE	11.51	8.75	8.51	8.80
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0.00	0.00	0.00	0.01
Obveze za zajmove, depozite i sl.	0.10	0.00	0.00	0.00
Obveze prema bankama	4.88	4.01	3.45	2.91
Obveze za predujmove	0.50	0.65	0.67	0.71
Obveze prema dobavljačima	1.70	0.60	0.73	1.35
Obveze prema zaposlenicima	0.71	0.52	0.84	0.92
Obveze za poreze, doprinose i sl.	0.56	0.32	0.61	0.69
Obveze s osnove udjela u rezultatu	0.21	0.21	0.16	0.17
Ostale kratkoročne obveze	2.86	2.43	2.05	2.04
UKUPNO PASIVA	100.00	100.00	100.00	100.00
Izvanbilančni zapisi	0.00	0.00	0.00	0.00

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

5.2 Račun dobiti i gubitka društva Plava laguna

Tablicom 4. prikazan je račun dobiti i gubitka društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021. godine.

Društvo 2018. godine ostvaruje ukupne prihode u visini 160,1 milijuna eura. Strukturu prihoda čini 94,36% poslovnih prihoda te 5,64% financijskih prihoda. S obzirom na to da je Plava laguna d.d. uslužno poduzeće, 92,83% poslovnih prihoda čine prihodi od prodaje izvan grupe. Financijski prihodi iznose 9 milijuna eura što najviše proizlazi od ulaganja u dionice poduzetnika unutar grupe te tečajnih razlika. Rashodi 2018. godine iznose 119,2 milijuna eura. 98,72% ukupnih rashoda čine poslovni rashodi – materijalni troškovi 43,4 milijuna eura, troškovi osoblja 36 milijuna eura, amortizacija 28,1 milijuna eura, te vrijednosna usklađenja, rezerviranja i ostalo u iznosu 10 milijuna eura. Financijski rashodi zauzimaju 1,28% ukupnih rashoda te oni ponajviše proizlaze iz kamata. Društvo nema izvanrednih prihoda i rashoda.

Ukupna dobit prije poreza iznosi 40,9 milijuna eura. Porez na dobit iznosi 18%, te ukupna porezna obveza iznosi 7,3 milijuna eura, no Društvo je prijavilo projekte ulaganja za period od 2017. do 2020. godine te time osiguralo stjecanje određenih potpora. Iz tog razloga osim porezne obveze ostvaruju pravo na povrat poreza u iznosu 6,9 milijuna kuna, čime ukupna neto dobit iznosi 47,8 milijuna eura.

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

u milijunima eura

	2021.	2020.	2019.	2018.
POSLOVNI PRIHODI	132,2	64,2	153,7	151,0
Prihodi od prodaje (unutar grupe)	0,3	0,1	0,5	0,4
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	124,9	54,0	152,6	148,6
Ostali poslovni prihodi	6,9	10,0	0,5	2,1
POSLOVNI RASHODI	108,6	79,5	124,2	117,7
Materijalni troškovi	38,9	21,0	45,4	43,4

Troškovi sirovina i materijala	17,8	9,3	23,5	23,2
Ostali vanjski troškovi	21,1	11,7	21,9	20,0
Troškovi osoblja	30,4	20,8	37,7	36,0
Neto plaće i nadnice	20,6	13,5	24,6	22,8
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	6,4	4,8	8,8	8,6
Doprinosi na plaće	3,6	2,5	4,5	4,5
Amortizacija	29,1	29,6	30,1	28,1
Vrijednosna usklađenja	0,1	0,8	0,3	0,1
Rezerviranja	0,3	0,0	0,4	0,1
Ostali financijski rashodi	9,6	7,3	10,4	9,8
NETO POSLOVNI PRIHODI	23,6	-15,4	29,5	33,4
FINANCIJSKI PRIHODI	0,4	0,0	3,7	9,0
FINANCIJSKI RASHODI	2,0	2,0	1,7	1,5
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	-1,5	-2,0	2,0	7,6
IZVANREDNI PRIHODI	0,0	0,0	0,0	0,0
IZVANREDNI RASHODI	0,0	0,0	0,0	0,0
UKUPNI PRIHODI	132,6	64,2	157,4	160,1
UKUPNI RASHODI	110,4	81,6	126,0	119,2
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	22,2	-17,4	31,5	40,9
1. Dobit prije oporezivanja	22,2	0,0	31,5	40,9
2. Gubitak prije oporezivanja	0,0	-17,4	0,0	0,0
POREZ NA DOBIT	2,9	-5,8	4,2	-6,9
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA (NETO DOBIT)	19,2	-11,5	27,3	47,8
1. Dobit razdoblja	19,2	0,0	27,3	47,8
2. Gubitak razdoblja	0,0	-11,5	0,0	0,0

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

2019. godina bilježi rast ukupnih prihoda za 5,56% te iznose 160,1 milijuna eura. Poslovni prihodi povećali su se za 1,76% ili 2,7 milijuna eura. Struktura poslovnih prihoda ostaje ista kao i 2018. godine – prihodi od prodaje izvan grupe i dalje čine najveći udio, te su se povećali za 2,73%. Rashodi su se povećali su se za 13,05% i to pretežito zbog povećanja poslovnih rashoda koji u ovom razdoblju iznose 124,2 milijuna eura. U strukturi poslovnih rashoda materijalni troškovi rasli su 4,75% a troškovi osoblja za 4,86%. Ovakav omjer rasta prihoda i rashoda upućuje na to da su

varijabilni troškovi rasli s povećanjem broja kupaca ili prodanih usluga, ali u većem omjeru nego prihodi što znači da Društvo nije efikasno upravljalo troškovima.

Bruto dobit razdoblja iznosi 31,5 milijuna eura, 23,02% manje od 2018. godine što je još jedan indikator neefikasnog poslovanja. Porez na dobit iznosi 4,2 milijuna eura te je ukupna neto dobit 27,3 milijuna eura.

2020. godina predstavlja početak pandemije koja je imala katastrofalan učinak na cijelo gospodarstvo, posebice turističku industriju. Poslovne aktivnosti u 2020. godini bile su usmjerene na očuvanje financijske stabilnosti i radnih mjesta. Naime, u 2020. godini ostvareno je 1,57 milijuna noćenja što je 77% manje od prethodne 2019. godine. Unatoč promjeni politika poslovanja Društvo 2020. godine ostvaruje gubitak u iznosu 11,5 milijuna eura.

Ukupni prihodi iznose 64,2 milijuna eura, što je 59,20% manje nego 2019. godine. Strukturu poslovnih prihoda čini 84,18% prihoda od prodaje izvan grupe, 15,57% ostalih poslovnih prihoda koji podrazumijevaju prihod od osiguranja i državne potpore, te 0,20% prihoda od prodaje unutar grupe. Financijski prihodi zauzimaju 0,05% strukture ukupnih prihoda, a proizlaze iz kamata.

Ukupni rashodi pali su 35,21% u obračunskom razdoblju te iznose 81,6 milijuna kuna. Glavni izvor pada ukupnih rashoda leži u 35,94% padu poslovnih rashoda. Materijalni troškovi pali su za 53,72% a troškovi osoblja za 44,82%. Financijski rashodi rasli su 18,03%, te se sastoje od kamata i tečajnih razlika u vrijednosti 1,9 i 0,26 milijuna eura respektivno.

Dobit ili gubitak prije oporezivanja smanjila se za 155,13% obzirom na 2019. godinu te iznosi -17,4 milijuna kuna. Pomoću državnih poticaja ostvaruju pravo na povrat poreza u iznosu 5,8 milijuna kuna te ostvaruju ukupni neto gubitak u iznosu 11,5 milijuna eura.

2021. godina predstavlja godinu oporavka Društva. Unatoč snažnim utjecajem pandemije na prvo polugodište 2021. godine Društvo uspijeva ostvariti dobit i isplatiti preneseni gubitak iz 2020. godine. U navedenom razdoblju ostvareno je 3,66 milijuna noćenja, tj. 134% više u odnosu na prošlu godinu te se poslovanje Društva odvija na razini približno 2019. godini. Obzirom na porast broja noćenja, povećavaju se prihodi ali i rashodi.

Ukupni prihodi za 2021. godinu iznose 132,6 milijuna eura, što je rast od 105,89%. Poslovni prihodi zauzimaju 99,67% ukupnih prihoda, dok prihodi od prodaje zauzimaju 94,23% poslovnih prihoda. Prihod od prodaje raste za 131,11% s obzirom na prošlo razdoblje te iznosi 124,9 milijuna eura. Financijski prihodi iznose približno 0,4 milijuna eura što je rast od 1365,28% u odnosu na 2020. godinu.

Rashodi su također rasli te iznose 110,4 milijuna eura, što predstavlja rast od 35,38%. Najveći udio ukupnih rashoda zauzimaju poslovni rashodi iznosom od 98,25%. Struktura poslovnih rashoda ne razlikuje se mnogo od prijašnjih godina. Materijalni troškovi čine 35,26% udjela u poslovnim rashodima, troškovi osoblja 27,56%, amortizacija 26,33%, a ostatak otpada na vrijednosna usklađenja, rezerviranja i ostale financijske rashode. Financijski rashodi smanjili su se za 4,83% te iznose 2 milijuna eura.

Dobit prije oporezivanja 2021. godine iznosi 22,2 milijuna eura, no horizontalna analiza pokazuje smanjenje od 227,51%. Ta postotna promjena od -227,51% ustvari predstavlja smanjenje gubitka, ili rast dobiti za 227,51%. Promjena ima negativan predznak jer je bazna godina negativna. Porez na dobit iznosi 2,9 milijuna eura te je ukupna neto dobit 19,2 milijuna eura.

U tablici 5. prikazane su postotne promijene stavki prihoda i rashoda, te bruto i neto dobiti kroz razdoblje od 2018. do 2021. Društva Plava laguna.

Tablica 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

u postocima

	2021./2020.	2020./2019.	2019./2018.
POSLOVNI PRIHODI	105.89%	-58.24%	1.76%
1. Prihodi od prodaje (unutar grupe)	98.05%	-74.07%	42.13%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	131.11%	-64.59%	2.73%
5. Ostali poslovni prihodi	-30.38%	1765.71%	-74.42%
FINANCIJSKI PRIHODI	1365.28%	-99.20%	-59.09%
IZVANREDNI PRIHODI	0.00%	0.00%	0.00%
UKUPNI PRIHODI	106.47%	-59.20%	-1.68%
POSLOVNI RASHODI	36.41%	-35.94%	5.55%
Materijalni troškovi	85.37%	-53.72%	4.75%

Troškovi sirovina i materijala	92.23%	-60.45%	0.82%
Ostali vanjski troškovi	79.96%	-46.53%	9.29%
Troškovi osoblja	46.26%	-44.82%	4.86%
Neto plaće i nadnice	51.29%	-44.66%	7.37%
Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	33.78%	-45.71%	1.77%
Doprinosi na plaće	42.63%	-43.94%	-1.88%
Amortizacija	-1.58%	-1.84%	6.86%
Vrijednosna usklađenja	-82.13%	288.91%	11.83%
Rezerviranja	370.64%	-83.49%	108.12%
Ostali financijski rashodi	31.87%	-29.89%	5.92%
FINANCIJSKI RASHODI	-4.83%	18.03%	13.05%
IZVANREDNI RASHODI	0.00%	0.00%	0.00%
UKUPNI RASHODI	35.38%	-35.21%	5.65%
DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-227.51%	-155.13%	-23.02%
DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-266.34%	-142.45%	-42.91%

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Tablicom 6. prikazana je struktura računa dobiti i gubitka Društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

u postotcima

	2021.	2020.	2019.	2018.
POSLOVNI PRIHODI	99.67%	99.95%	97.65%	94.36%
1. Prihodi od prodaje (unutar grupe)	0.19%	0.20%	0.32%	0.22%
2. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	94.23%	84.18%	96.99%	92.83%
5. Ostali poslovni prihodi	5.25%	15.57%	0.35%	1.31%
FINANCIJSKI PRIHODI	0.33%	0.05%	2.35%	5.64%
IZVANREDNI PRIHODI	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
UKUPNI PRIHODI	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
POSLOVNI RASHODI	98.25%	97.51%	98.63%	98.72%
Materijalni troškovi	35.26%	25.75%	36.05%	36.36%
Troškovi sirovina i materijala	16.14%	11.37%	18.62%	19.51%
Ostali vanjski troškovi	19.12%	14.39%	17.43%	16.85%
Troškovi osoblja	27.56%	25.51%	29.96%	30.18%
Neto plaće i nadnice	18.58%	16.63%	19.47%	19.15%

Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	5.74%	5.81%	6.93%	7.19%
Doprinosi na plaće	3.24%	3.08%	3.56%	3.83%
Amortizacija	26.33%	36.21%	23.90%	23.63%
Vrijednosna usklađenja	0.13%	1.02%	0.17%	0.16%
Rezerviranja	0.26%	0.07%	0.29%	0.15%
Ostali financijski rashodi	8.71%	8.94%	8.26%	8.24%
FINANCIJSKI RASHODI	1.75%	2.49%	1.37%	1.28%
IZVANREDNI RASHODI	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
UKUPNI RASHODI	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

6. Analiza financijskih omjera

Osim horizontalne i vertikalne analize za procjenu sigurnosti i uspješnosti poslovanja može se također koristiti analiza financijskih pokazatelja, tj. omjera.

Financijski pokazatelji se računaju stavljanjem u odnos dvije ekonomske veličine, dobivene iz bilance ili računa dobiti i gubitka poduzeća. Dobiveni rezultati mogu se promatrati kroz određeno vremensko razdoblje ili usporedbom s ostalim poduzećima u industriji.

Financijski omjeri mogu se podijeliti u šest zasebnih grupa:

- ❖ Pokazatelji likvidnosti
- ❖ Pokazatelji zaduženosti
- ❖ Pokazatelji aktivnosti
- ❖ Pokazatelji ekonomičnosti
- ❖ Pokazatelji profitabilnosti
- ❖ Pokazatelji investiranja

U sljedećim poglavljima bit će prikazani i protumačeni navedeni pokazatelji.

6.1 Pokazatelji likvidnosti

Prema Janus (2010.) pokazatelji likvidnosti „pokazuju sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze o dospjeću“, tj. koliko dugo treba imovini da se pretvori u novac. Pet pokazatelja likvidnosti su neto poslovni kapital, koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti te koeficijent financijske stabilnosti, a računaju se podacima iz bilance na sljedeći način :

- ❖ *neto poslovni kapital = kratkotrajna imovina – kratkoročne obveze*
- ❖ *koeficijent trenutne likvidnosti = $\frac{\text{novac}}{\text{kratkoročne obveze}}$*
- ❖ *koeficijent tekuće likvidnosti = $\frac{\text{kratkotrajna imovina}}{\text{kratkoročne obveze}}$*
- ❖ *koeficijent ubrzane likvidnosti = $\frac{(\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe})}{\text{kratkoročne obveze}}$*
- ❖ *koeficijent financijske stabilnosti = $\frac{\text{dugotrajna imovina}}{(\text{kapital} + \text{dugoročne obveze})}$*

Tablicom 7. prikazani su koeficijent tekuće i ubrzane likvidnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 7. Odabrani pokazatelji likvidnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2021.	2020.	2019.	2018.
Kratkotrajna imovina	99,4	69,8	77,5	30,4
Kratkoročne obveze	51,0	37,8	37,7	35,8
Koeficijent tekuće likvidnosti	1.95	1.85	2.06	0.85
Zalihe	0,5	0,5	0,5	0,5
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1.94	1.83	2.04	0.83

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Koeficijent tekuće likvidnosti stavlja u omjer kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze. U pravilu bi trebao biti jednak ili veći od 2, tj. poduzeće bi trebalo imati duplo više kratkotrajne imovine od kratkoročnih obveza. Iz tablice 7. vidljivo je da Društvo ima koeficijent tekuće likvidnosti približno 2 u 2020. i 2021. godini, 2019. godine zadovoljavaju kriterij, dok 2018. godine nemaju zadovoljavajući koeficijent. Vrijednost koeficijent ubrzane likvidnosti u pravilu bi trebala biti jednaka ili veća od 1. Ovaj je kriterij zadovoljen u svim godinama osim 2018.

Grafikon 1. prikazuje kretanje koeficijenta tekuće i ubrzane likvidnosti u razdoblju od 2018. do 2021. Iz grafikona se može uočiti da oba pokazatelja imaju istu tendenciju kretanja. Glavni razlog ovom podudaranju leži u izrazito niskoj vrijednosti zaliha u odnosu na ostatak imovine te njihovoj konstantnoj vrijednosti. Likvidnost je bila najniža u 2018. godini, zatim je rasla 2019. godine, te zbog utjecaja pandemije COVID-19 ponovno padala. U 2021. godini bilježi se oporavak, tj. ponovni rast likvidnosti.

Grafikon 1. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

6.2 Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti prikazuju iz kojih sredstava poduzeće financira svoju imovinu, tj. financira li ju iz vlastitih izvora (glavnice) ili tuđih izvora (obveze). Najpoznatiji pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, odnos duga i glavnice te stupanj pokrića I i II, koji se računaju po sljedećim formulama:

$$\text{❖ koeficijent zaduženosti} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{❖ koeficijent vlastitog financiranja} = \frac{\text{glavnica}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{❖ odnos duga i glavnice} = \frac{\text{ukupne obveze}}{\text{glavnica}}$$

$$\text{❖ stupanj pokrića I} = \frac{\text{vlastita glavnica} \times 100}{\text{dugotrajna imovina}}$$

$$\text{❖ stupanj pokrića II} = \frac{(\text{vlastita glavnica} + \text{dugoročne obveze}) \times 100}{\text{dugotrajna imovina}}$$

Tablicom 8. prikazani su koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja za poduzeće Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 8. Odabrani pokazatelji zaduženosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2021.	2020.	2019.	2018.
Ukupne obveze	127,1	136,3	135	115,4
Ukupna imovina	442,2	431,9	442,8	407,7
Koeficijent zaduženosti	0.29	0.32	0.30	0.28
Glavnica	313,8	294,1	306,3	290,7
Koeficijent vlastitog financiranja	0.71	0.68	0.69	0.71

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Koeficijentom zaduženosti prikazuje se koliki se postotak imovine nabavio zaduživanjem. U pravilu bi vrijednost ovog koeficijenta trebala biti ispod 50% - što je koeficijent niži to je niži rizik nemogućnosti otplate tog duga. Plava laguna d.d. ima vrlo dobar omjer duga (obveza) i imovine – najviši koeficijent bio je 2020. godine, a iznosio je 0,32 što je i dalje vrlo dobar pokazatelj. Koeficijent vlastitog financiranja prikazuje koliki je postotak imovine nabavljeno iz vlastitog kapitala, te bi u pravilu trebao biti veći od 50%, tj. da je više od pola ukupne imovine financirano vlastitim izvorima. Plava laguna d.d. u svim godinama ima pozitivne pokazatelje zaduženosti.

Grafikon 2. prikazuje kretanje koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja u razdoblju od 2018. do 2021. godine. Oba su pokazatelja, unatoč promjenama na tržištu izrazito stabilni te se iz godine u godinu mijenjaju maksimalno 4%. Iz grafikona se također može očitati koliko su ovi pokazatelji pozitivni. Što su linije udaljenije od kontrolne mjere 0.5 ili 50% to je pokazatelj bolji. U slučaju koeficijenta zaduženosti, dobro je da bude što niže od linije, što predstavlja manji udio stranog financiranja, a koeficijent vlastitog financiranja što više iznad linije, što predstavlja veći udio nabavljanja imovine iz vlastitog kapitala.

Grafikon 2. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

6.3 Pokazatelji aktivnosti

„Pokazatelji aktivnosti poznati su pod nazivom koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu“ (Mesarić. 2009:7). Ovi pokazatelji daju do znanja koliko se efikasno koristi imovina poduzeća. Pokazatelji aktivnosti računaju se temeljem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka na sljedeći način:

$$\text{❖ koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna imovina}}$$

$$\text{❖ trajanje obrta ukupne imovine} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta ukupne imovine}}$$

$$\text{❖ koeficijent obrta dugotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna dugotrajna imovina}}$$

$$\text{❖ trajanje obrta dugotrajne imovine} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta dugotrajne imovine}}$$

$$\text{❖ koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupna kratkotrajna imovina}}$$

$$\text{❖ trajanje obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent kratkotrajne imovine}}$$

$$\diamond \text{ koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{prihod od prodaje}}{\text{potraživanja}}$$

$$\diamond \text{ trajanje naplate potraživanja} = \frac{\text{broj dana u godini}}{\text{koeficijent obrta potraživanja}}$$

Tablicom 9. prikazani su pokazatelji aktivnosti – koeficijent obrta ukupne imovine, koeficijent obrta dugotrajne imovine, koeficijent obrta kratkotrajne imovine, kao i trajanje obrta ukupne, dugotrajne i kratkotrajne imovine u danima te trajanje naplate potraživanja za poduzeće Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 9. Odabrani pokazatelji aktivnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2021.	2020.	2019.	2018.
Ukupni prihod	132,6	64,2	157,4	160,1
Ukupna imovina	442,2	431,9	442,8	407,7
Koeficijent obrta ukupne imovine	0.30	0.15	0.36	0.39
Broj dana u godini	365	366	365	365
Trajanje obrta ukupne imovine	1217	2461	1027	930
Dugotrajna imovina	343,0	362,1	365,3	377,3
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	0.39	0.18	0.43	0.42
Trajanje obrta dugotrajne imovine	944	2063	847	860
Kratkotrajna imovina	99,4	69,8	77,5	30,4
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	5.26	2.03	0.92	1.33
Trajanje obrta kratkotrajne imovine	69	180	398	274
Prihod od prodaje (izvan grupe)	124,9	54,0	152,6	148,6
Potraživanja	2,9	4,0	2,1	5,8
Koeficijent obrta potraživanja	25.34	70.62	13.50	42.88
Trajanje naplate potraživanja	14	5	27	9

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Za pokazatelje aktivnosti vrijedi : što je veći koeficijent to je kraće vrijeme vezivanja imovine ili trajanje naplate potraživanja. Potrebno je naglasiti da će se pokazatelji aktivnosti značajno razlikovati ovisno o djelatnosti poduzeća – koeficijent će biti manji za poduzeća koja se bave proizvodnjom, a veća za poduzeća koja se bave pružanjem intelektualnih usluga. Izračunom koeficijenta obrta ukupne imovine dolazi se do trajanja obrta ukupne imovine, tj. koliko dugo treba ukupnoj imovini da se obrne unutar jedne godine. Zbog izrazito niskog koeficijenta, društvo Plava laguna treba nekoliko godina da u potpunosti obrnu svoju ukupnu ili dugotrajnu imovinu. Ovo jest specifičan slučaj jer unatoč djelatnosti pružanja usluga društvo Plava laguna ima izrazito visoku

vrijednost imovine, dok u drugim vrstama uslužnih djelatnosti to većinom nije tako. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine znatno je veći od koeficijenta obrta dugotrajne imovine, čime je i vrijeme obrta kraće. Koeficijent obrta potraživanja potrebno je gledati zasebno jer većinu potraživanja čine gosti hotela te je zbog toga sam koeficijent veći, a vrijeme naplate znatno kraće. Gosti hotela većinom plaćaju putem kartica ili gotovinom, bez odgode, tj. plaćanjem na rate, što znači da će se poduzeće Plava laguna d.d. izrazito brzo naplatiti. Na primjer, 2020. godine prosječno vrijeme obrta ukupne imovine iznosi 2461 dan, dugotrajne imovine 2063, kratkotrajne imovine 180, dok vrijeme naplate potraživanja iznosi samo 5 dana.

U grafikonu 3. prikazano je kretanje koeficijenata obrta ukupne, dugotrajne i kratkotrajne imovine u razdoblju od 2018. do 2021. godine. Glavni razlog podudaranja linija koeficijenata ukupne i dugotrajne imovine je taj što dugotrajna imovina čini veliku većinu strukture ukupne imovine. Također je vidljivo da koeficijenti ukupne i dugotrajne imovine stagniraju dok koeficijent kratkotrajne imovine raste.

Grafikon 3. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Grafikonom 4. prikazano je trajanje obrta imovine, tj. vrijeme naplate potraživanja u danima poduzeća Plava laguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2021. Kao i u prošlom grafikonu, dani obrta ukupne i dugotrajne imovine savršeno se poklapaju. 2018. i 2019. godine stagniraju oko 1000 dana, dok 2020. godine zbog značajnog smanjenja prihoda, tj. smanjenja koeficijenta, trajanje obrta imovine je otprilike 2,5 puta duže od prijašnjih godina. 2021. godine stanje se stabilizira, no i dalje ne dostiže razinu od prije pandemije. Trajanje obrta kratkotrajne imovine znatno je kraće od dugotrajne imovine te u prosjeku iznosi oko 230 dana.

Grafikon 4. Trajanje obrta imovine poduzeća Plava laguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2019. u danima

6.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti prikazuju koliko se jedinica prihoda ostvari po jedinici rashoda. Postoje četiri najčešća pokazatelja ekonomičnosti, ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovanja (poslovnih aktivnosti), ekonomičnost financiranja (financijskih aktivnosti) te ekonomičnost izvanrednih aktivnosti. Navedeni pokazatelji računaju se temeljem podataka iz računa dobiti i gubitka na sljedeći način:

- ❖ *ekonomičnost ukupnog poslovanja* = $\frac{\text{ukupni prihodi}}{\text{ukupni rashodi}}$
- ❖ *ekonomičnost poslovanja* = $\frac{\text{poslovni prihodi}}{\text{poslovni rashodi}}$
- ❖ *ekonomičnost financiranja* = $\frac{\text{financijski prihodi}}{\text{financijski rashodi}}$
- ❖ *ekonomičnost izvanrednih aktivnosti* = $\frac{\text{prihod od izvanrednih aktivnosti}}{\text{rashod od izvanrednih aktivnosti}}$

U tablici 10. prikazani su pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 10. Odabrani pokazatelji ekonomičnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2021.	2020.	2019.	2018.
Ukupni prihodi	132,6	64,2	157,4	160,1
Ukupni rashodi	110,4	81,6	126,0	119,2
Ekonomičnosti ukupnog poslovanja	1.20	0.79	1.25	1.34
Poslovni prihodi	132,2	64,2	153,7	151,0
Poslovni rashodi	108,6	79,5	124,2	117,7
Ekonomičnosti poslovanja	1.22	0.81	1.24	1.28

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Za pokazatelje ekonomičnosti, poželjno je da je koeficijent što veći od 1, ako je manji od 1 poduzeće ostvaruje gubitak. Poduzeće Plava laguna d.d. imalo je najveći koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja 2018. godine te je za svaku 1 kunu rashoda ostvarilo 1,34 kune prihoda. 2020. godine koja biva obilježena pandemijom COVID-19 koeficijent je manji od 1, što pokazuje da je poduzeće ostvarilo gubitak, što je također vidljivo i u računu dobiti i gubitka.

Grafikon 5. prikazuje kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Plava laguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2019. Grafikon prikazuje pozitivno kretanje sve do 2020. godine kada koeficijenti padaju ispod kontrolne mjere 1 te ostvaruju gubitak, no 2021. godine poduzeće se uspjeva oporaviti. Linije koeficijenata se podudaraju zato što većina prihoda poduzeća dolazi iz poslovnih aktivnosti.

Grafikon 5. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

6.5 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti mjere profitabilnost poduzeća, odnosno koliku dobit poduzeće ostvari po jedinici prihoda, imovine i kapitala. Četiri najčešća pokazatelja su neto marža profita, bruto marža profita, te stopa povrata imovine (eng. Return on assets, ili skraćeno ROI) i stopa povrata glavnice (eng. Return on equity, ili skraćeno ROE), te se oni računaju na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka na sljedeći način:

$$\text{❖ } \textit{neto marža profita} = \frac{\textit{neto dobit}}{\textit{ukupni prihod}}$$

$$\text{❖ } \textit{bruto marža profita} = \frac{\textit{bruto dobit}}{\textit{ukupni prihod}}$$

$$\text{❖ } \textit{ROI} = \frac{\textit{neto dobit}}{\textit{ukupna imovina}}$$

$$\text{❖ } \textit{ROE} = \frac{\textit{neto dobit}}{\textit{glavnica}}$$

Tablicom 11. prikazani su koeficijenti neto profitne marže te stope povrata imovine i glavnice Plave Lagune d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

Tablica 11. Odabrani pokazatelji profitabilnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2021.	2020.	2019.	2018.
Neto dobit	19,2	-11,5	27,3	47,8
Ukupni Prihodi	132,6	64,2	157,4	160,1
Neto profitna marža	0.15	-0.18	0.17	0.30
Ukupna imovina	442,2	431,9	442,8	407,7
ROI	0.04	-0.03	0.06	0.12
Vlastita glavnica	191,8	191,8	191,8	191,8
ROE	0.10	-0.06	0.14	0.25

Izvor: izrada autora na temelju podataka objavljenih na službenoj stranici Društva

Neto profitna marža u odnos stavlja neto dobit i ukupni prihod. Taj koeficijent znači da na 1 kunu ukupnih prihoda poduzeće Plava laguna d.d. 2018. godine ostvaruje 30 lipa ili 0.30 kuna neto dobiti. Stopa povrata imovine znači da poduzeće Plava laguna d.d. na 1 kunu ukupne imovine 2018. godine ostvaruje 12 lip ili 0.12 kuna neto dobiti. Stopa povrata glavnice znači da poduzeće Plava laguna d.d. 2018. godine na svaku 1 kunu glavnice ostvaruje 25 lipa ili 0.25 kuna neto dobiti. Iz tablice 11. moguće je zaključiti da je društvo Plava laguna bilo najprofitabilnije 2018. godine, pošto su koeficijenti najveći, a najmanje profitabilno 2020. godine kada su ostvarili gubitak.

Grafikonom 6. prikazana je promjena neto profitne marže te stope povrata imovine i glavnice poduzeća Plava laguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2021. godine. Pokazatelji su pozitivni u 2018. i 2019. godini, bilježe pad 2020. godine kada Društvo ostvaruje gubitak te unatoč oporavku 2021. godine ne dosežu razinu 2018. godine kada su bili najprofitabilniji. Najveće oscilacije bilježi neto profitna marža, a najmanje stopa povrata imovine.

Grafikon 6. Kretanje pokazatelja profitabilnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.

7. Zaključak

Provedena je analiza bilance, računa dobiti i gubitka te analiza financijskih omjera dioničkog društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021. Ocjena poslovanja temeljena je na horizontalnoj i vertikalnoj analizi navedenih izvještaja te najrelevantnijim financijskim pokazateljima likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Uspješnost poslovanja testira se podacima iz računa dobiti i gubitka, pokazateljima profitabilnosti i ekonomičnosti, dok se sigurnost poslovanja procjenjuje omjerima likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti.

Društvo 2018. i 2019. godine posluje vrlo uspješno. Unatoč stabilnoj razini prihoda, zbog povećanja poslovnih rashoda, pretežito rasta materijalnih troškova i troškova osoblja, 2019. godine smanjuje se dobit Društva za 23,02%. 2018. godina bila je vrlo uspješna turistička godina za Hrvatsku, te u iščekivanju rasta broja gosti i noćenja, Društvo zapošljava veći broj ljudi i povećava zalihe, čime raste ukupni materijalni trošak. Zabilježen je pad noćenja od otprilike 2,5%, te se zbog neefikasne procjene tržišta smanjuje prihod od poslovnih aktivnosti. Rastom kratkotrajne imovine, zaliha i novca, povećava se likvidnost čime se osigurava sigurnost Društva. Pad prihoda i neto dobiti negativno utječe na uspješnost poslovanja.

Poslovanje Društva 2020. godine obilježeno je pandemijom COVID-19. Unatoč restriktivnim mjerama zaštite, uspjeli su ostvariti 1,57 milijuna noćenja, što predstavlja pad od 33% - svi objekti bili su zatvoreni od polovice ožujka do lipnja. Epidemiološke mjere negativno se odražavaju na ostatak sezone, tj. razdoblje od srpnja do listopada u kojem ostvaruju više od 70% ukupnog godišnjeg prometa. Struktura bilance ne mijenja se unatoč trenutnom stanju tržišta, no račun dobiti i prihoda prikazuje smanjenje prihoda od 59,20%. Pošto poslovni prihodi čine 99,95% ukupnih prihoda, pad u broju noćenja direktno je utjecalo na smanjenje dobiti. Strukturu rashoda čine 25,75% varijabilni troškovi koje su menadžeri Društva pokušali svesti na što nižu razinu, no zbog velikog udjela fiksnih troškova Društvo nije uspjelo izbjeći bruto gubitak u iznosu 17,4 milijuna eura, no uz poticaje države u vrijednosti 5,8 milijuna eura, neto gubitak razdoblja iznosi 11,5 milijuna eura. Blagi pad u pozicijama bilance negativno se očitovao u pokazateljima likvidnosti i aktivnosti, tj. sigurnosti Društva. Pokazatelji ekonomičnosti i profitabilnosti bilježe značajan pad zbog smanjenja prihoda, te ukazuju na gubitak razdoblja.

2021. godina predstavlja razdoblje oporavka od recesije izazvane pandemijom COVID-19. Iako su restriktivne mjere i dalje bile zastupljene u prvom polugodištu 2021. godine, Društvo uspijeva ostvariti znatno bolje rezultate u odnosu na prošlu godinu. 2021. godine ostvareno je 3.66 milijuna noćenja, tj. 134% više s obzirom na prošlu godinu, no i dalje 23% manje od 2019. godine. Porastom boja noćenja, rasli su prihodi od prodaje izvan grupe, a samim time i varijabilni troškovi. Ukupni prihodi 2021. godine iznose 132,6 milijuna eura, rashodi 110,4 milijuna eura, te uz porez na dobit od 2,9 milijuna, neto dobit razdoblja iznosi 19,2 milijuna eura. U ovom razdoblju rastu pokazatelji likvidnosti i aktivnosti, što ukazuje na povećanu sigurnost poduzeća, dok rast pokazatelja ekonomičnosti i profitabilnosti ukazuju na poboljšanje uspješnosti poslovanja.

Kretanje financijskih pokazatelja, kao i promjena pozicija računa dobiti i gubitka zbog same prirode djelatnosti Društva vrlo su osjetljivi na promjene tržišta. Vrlo je teško procijeniti trendove kretanja pokazatelja nakon provedene analize, no oporavak u 2021. godini daje pozitivnu sliku o budućnosti Društva. Pretpostavka je autora da će bez daljnjeg ulaganja, prihodi Društva fluktuirati oko 1,186 milijarde kuna, tj. vrijednosti iz 2019. godine koja predstavlja „normalno“ stanje tržišta. Kako bi povećali profitabilnost potrebno je poraditi na dovoljnom smanjenju rashoda – koliko je potrebno da to smanjenje ne utječe na kvalitetu smještaja i usluga koje pružaju, ili ne dovodi u pitanje zadovoljenje zaposlenika.

Literatura

1. Addiko Bank, (2023). *Bilanca – što posjedujem, a što dugujem*. Dostupno na (<https://www.addiko.hr/poduzetnici-financijska-pismenost/bilanca-sto-posjedujem-a-sto-dugujem/>) [Pristupljeno: 20. lipnja 2023].
2. Addiko Bank, (2023). *Izveštaj o novčanom toku – kamo novac odlazi ili od kuda novac dolazi*. Dostupno na (<https://www.addiko.hr/poduzetnici-financijska-pismenost/izvjestaj-o-novcanom-toku-kamo-novac-odlazi-ili-od-kuda-novac-dolazi/>) [Pristupljeno: 20. lipnja 2023].
3. Addiko Bank, (2023). *Račun dobiti ili gubitka ili jesmo li profitabilni*. Dostupno na (<https://www.addiko.hr/poduzetnici-financijska-pismenost/racun-dobiti-i-gubitka-ili-jesmo-li-profitabilni/>) [Pristupljeno: 20. lipnja 2023].
4. Bolfek, B., Stanić, M., Kenžević, S., (n.d). *Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke*. Dostupno na (<https://hrcak.srce.hr/file/126288>) [Pristupljeno: 17. lipnja 2023].
5. Bolfek, B., Stanić, M., Tokić, M., (2011). *Struktura bilance kao pokazatelj lošeg poslovanja*. Dostupno na (<https://hrcak.srce.hr/file/101800>) [Pristupljeno: 17. lipnja 2023].
6. Fininfo.hr, (2023). *Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti*. Dostupno na (<https://www.fininfo.hr/Content/lessons/finpok3/14488.htm>) [Pristupljeno: 20. lipnja 2023].
7. Hrvatska enciklopedija, (2023). *Prihod*. Dostupno na (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=50325>) [Pristupljeno: 20. lipnja 2023].
8. Janus, A., (2010). *Analiza financijskih izvještaja pomoću pojedinačnih pokazatelja*. Dostupno na (<https://finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/ja14112010.pdf>) [Pristupljeno: 17. lipnja 2023].
9. Mesarić, P (2009). *Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja*. Dostupno na (<https://www.finance.hr/wp-content/uploads/2009/11/mp14112010.pdf>) [Pristupljeno: 23. lipnja 2023].
10. Narodne Novine (2023). *Zakon o računovodstvu*. Dostupno na (<https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>) [Pristupljeno: 24. lipnja 2023].
11. Narodne Novine, (2023). *Odbor za standarde financijskog izvještavanja*. Dostupno na (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2008_03_30_992.html) [Pristupljeno: 24. lipnja 2023].
12. Narodne Novine, (2023). *Zakon o trgovačim društvima*. Dostupno na (<https://www.zakon.hr/z/546/Zakon-o-trgova%C4%8Dkim-dru%C5%A1tvima>) [Pristupljeno: 24. lipnja 2023].
13. Plava laguna d.d. (2022). *Godišnji izvještaj – 2021. godina*. Dostupno na ([file:///C:/Users/Maja/Downloads/GFI-2021-GRUPA-nesluzbeni-izvjestaj%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Maja/Downloads/GFI-2021-GRUPA-nesluzbeni-izvjestaj%20(1).pdf)) [Pristupljeno: 15. lipnja 2023].

14. Plava laguna d.d. (2023). *Povijesni razvoj*. Dostupno na (<https://biz.plavalaguna.hr/hr/o-nama>) [Pristupljeno: 26. lipnja 2023].
15. Plava laguna d.d., (2020). *Godišnji izvještaj – 2019. godina*. Dostupno na ([file:///C:/Users/Maja/Downloads/PLAVA-LAGUNA-31.12.2019%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Maja/Downloads/PLAVA-LAGUNA-31.12.2019%20(2).pdf)) [Pristupljeno: 15. lipnja 2023].
16. Plava laguna d.d., (2023). *O nama*. Dostupno na (<https://www.plavalaguna.com/hr/o-nama>) [Pristupljeno: 26. lipnja 2023].
17. Plava laguna d.d., (2023). *Statut*. Dostupno na (<https://biz.plavalaguna.hr/hr/o-nama>) [Pristupljeno: 25. lipnja 2023].
18. Žager, K. i Žager, L. (1999). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Masmedia
19. Žager, L. (ur.) (2016) *Računovostvo I - Računovodstvo za neračunovođe*. Zagreb. Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika. [Pristupljeno: 22. lipnja 2023].

Popis tablica

Tablica 1. Bilanca poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.....	12
Tablica 2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	17
Tablica 3. Vertikalna analiza bilance poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	19
Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	21
Tablica 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	24
Tablica 6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	25
Tablica 7. Odabrani pokazatelji likvidnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.	28
Tablica 8. Odabrani pokazatelji zaduženosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.	30
Tablica 9. Odabrani pokazatelji aktivnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.	32
Tablica 10. Odabrani pokazatelji ekonomičnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.	35
Tablica 11. Odabrani pokazatelji profitabilnosti društva Plava laguna za razdoblje od 2018. do 2021.	37

Popis grafikona

Grafikon 1. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	29
Grafikon 2. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	31
Grafikon 3. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	33
Grafikon 4. Trajanje obrta imovine poduzeća Plava laguna d.d. u razdoblju od 2018. do 2019. u danima	34
Grafikon 5. Kretanje pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	36
Grafikon 6. Kretanje pokazatelja profitabilnosti poduzeća Plava laguna d.d. za razdoblje od 2018. do 2021.	38